

Miejsce
na naklejkę
z kodem szkoły

dysleksja

MKL-R1_1P-072

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO I KULTURY ANTYCZNEJ

MAJ
ROK 2007

POZIOM ROZSZERZONY

Czas pracy 180 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
5. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
6. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
7. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊙ i zaznacz właściwe.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **50 punktów**

*Część I – 10 pkt
Część II – 25 pkt
Część III – 15 pkt*

Wypełnia zdający
przed rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

KOD
ZDAJĄCEGO

CZĘŚĆ I – TEST LEKSYKALNO-GRAMATYCZNY

Zadanie 1. (3 pkt)

Uzupełnij poniższą tabelę, przyporządkowując kolejnym zdaniom podrzędnym (1.,2.,3.) litery odpowiadające nazwom, które określają typ zdania A,B,C,D.

1. Eo cum venisset, facta cognovit.
2. Discimus, ut nobis ipsis et patriae utilitati simus.
3. Quoniam iam nox est, in vestra tecta discedite.

- A. Zdanie przyczynowe.
- B. Zdanie czasowe.
- C. Zdanie przyzwalające.
- D. Zdanie celowe.

Numer zdania	Litera oznaczająca typ zdania
1.	
2.	
3.	

W zadaniach od 2. do 5. zakreśl jedyną poprawną możliwość (A,B,C,D) uzupełnienia zdania, tak aby zachować znaczenie zdania wyjściowego.

Zadanie 2. (1 pkt)

Nos senectuti resistere debemus.

Nobis senectuti.....

- A. resistendum sumus.
- B. resistendum est.
- C. resistenda sunt.
- D. resistendi sumus.

Zadanie 3. (1 pkt)

Graecia antiqua multas colonias habuit.

Graeciae antiquae..... fuerunt.

- A. multas colonias
- B. multae coloniae
- C. multa colonia
- D. multis coloniis

Zadanie 4. (1 pkt)

Horatius poeta Romanus fuit, ut dicunt.

Dicitur.....

- A. Horatius poeta Romanus fuisse.
- B. Horatius poeta Romanus fuerat.
- C. Horatium poetam Romanum fuisse.
- D. Horatium poetam Romanum esse.

Zadanie 5. (1 pkt)

Cicero consul coniurationem Catilinae patefecit.

Coniuratio Catilinae

- A. a Cicerone consule patefecit.
- B. per Ciceronem consulem patefecerat.
- C. a Cicerone consule patefacta est.
- D. per Ciceronem consulem patefacta erat.

W zadaniach od 6. do 8. zakreśl jedyną poprawną możliwość (A,B,C,D) uzupełnienia zdań.

Zadanie 6. (1 pkt)

Rex universos, servus timet.

- A. singulos
- B. singuli
- C. singulis
- D. singulo

Zadanie 7. (1 pkt)

Bona opinio hominum pecunia est.

- A. tuta
- B. tutior
- C. tutius
- D. tutiora

Zadanie 8. (1 pkt)

Aristides Iustus

- A. appellatus sum.
- B. appellata est.
- C. appellatus est.
- D. appellati sunt.

CZĘŚĆ II – PRZEKŁAD TEKSTU**Zadanie 9. (25 pkt)**

Dokonaj przekładu na język polski jednego z dwóch podanych niżej fragmentów dzieł autorów klasycznych.

Tekst nr 1

C. Nepos, *Vitae, XI Iphicrates, 1*

Iphicrates Atheniensis non tam magnitudine rerum gestarum quam disciplina militari nobilitatus est. Fuit enim talis dux, ut non solum aetatis suae cum primis compararetur, sed ne de maioribus natu quidem quisquam anteponeretur. Multum vero in bello est versatus, saepe exercitibus praefuit, nusquam culpa male rem gessit, semper consilio vicit tantumque eo valuit, ut multa in re militari partim nova attulerit, partim meliora fecerit. Namque ille pedestria arma mutavit. Cum ante illum imperatorem maximis clipeis, brevibus hastis, minutis gladiis uterentur, ille e contrario peltam pro parma fecit.

Iphicrates, -is – dowódca wojsk ateńskich

Tekst nr 2

G. I. Caesar, *Commentarii de bello Gallico, V, 6*

Erat una cum ceteris Dumnorix, Haedus, de quo ante a nobis dictum est. Hunc secum habere in primis constituerat, quod eum cupidum rerum novarum, cupidum imperii, magni animi, magnae inter Gallos auctoritatis cognoverat. Accedebat huc, quod in concilio Haeduum Dumnorix dixerat sibi a Caesare regnum civitatis deferri; quod dictum Haedui graviter ferebant neque recusandi aut deprecandi causa legatos ad Caesarem mittere audebant. Id factum ex suis hospitibus Caesar cognoverat. Ille omnibus primo precibus petere contendit, ut in Gallia relinqueretur.

Dumnorix, -igis – wódz plemienia Eduów

Haedus, -i – Celt z plemienia Eduów

Caesar, -aris – Gajusz Cezar, wódz rzymski

Gallia, -ae – Galia, teren, na którym Cezar prowadził wojnę

res novae – zmiany polityczne, przewrót, rewolta

Przekład tekstu nr

.....

.....

.....

.....

.....

CZĘŚĆ III – WYPRACOWANIE**Zadanie 10. (15 pkt)**

Temat: **Okrucieństwa wojny i dobrodziejstwa pokoju.**

Na podstawie danych tekstów kultury oraz wiedzy własnej, odpowiedz na pytanie: czy zdobycie chwały wojennej mogło być dla starożytnych cenniejsze od spokojnego życia? Porównaj ich poglądy z opiniami Krzysztofa Kamila Baczyńskiego.

MATERIAŁ TEKSTOWY**Tukidydes *Wojna peloponeska*, II, 54, 55**

Każdy chciał prędko i przyjemnie użyć życia, uważając zarówno życie, jak i pieniądze za coś krótkotrwałego. Nikt nie miał ochoty trudzić się dla cnoty; uważał bowiem, że nie wiadomo, czy nie umrze wcześniej nim ją osiągnie; uchodziło za piękne i pożyteczne to, co było przyjemne [...]. Ani obawa przed bogami, ani żadne prawa ludzkie nie kępowały nikogo. Jeśli idzie o bogów, ludzie uważali, że pobożność tak samo nie ma żadnego znaczenia [...] wiedzieli bowiem, że wszyscy na równi giną. Z pogwałcenia zaś praw ludzkich nikt sobie nic nie robił, bo nikt nie był pewien, czy doczeka wymiaru sprawiedliwości.[...]

Takie to nieszczęście spadło na Ateńczyków; w mieście ludzie marli, za miastem nieprzyjaciel pustoszył pola.

Tibullus *Elegie*, I, 10

Kim był ten, który pierwszy wykuł ostrze mieczy?
Jakże on był okrutny, nieczuły i srogi!
Wówczas rozpoczął wojny, rzezie ród człowieczy,
Wówczas śmierci straszliwej otworzono drogi.
Lecz biedak ten nie winien; to my w siebie sami
Godzimy tym, co on dał na dzikie zwierzęta. [...]
Cóż za szal śmierć przyzywać poprzez wojen trwogi?
Ona i tak wciąż czyha, znienacka nadchodzi. [...]
Ileż szczęśliwszy człowiek, gdy starości pora,
Wśród dzieci, w chacie własnej spokojem go darzy. [...]
Niechby mi w tych warunkach włosy posiwiały
Bym w spokoju wspominać mógł minione dzieje! [...]

Krzysztof Kamil Baczyński * (*Gdy broń dymiąca...*)**

Gdy broń dymiąca z dłoni wyjmę
i grzbiet jak pręt rozgrzany stygnie,
niech mi nie kładą gwiazd na skronie
i pomnik niech nie staje przy mnie.

Bo przecież trzeba znów pokochać.
Palce mam – każdy czarną lufą,
co zabić umie. – Teraz nimi
grać trzeba, i to grać do słuchu.

Bo przecież trzeba znów miłować.
Oczy – granaty pełne śmierci,
a tu by trzeba w ludzi spojrzeć
i tak, by Boga dojrzyć w piersi. [...]

MATERIAŁ IKONOGRAFICZNY

Jacques-Louis David *Bitwa Rzymian z Sabinami*

BRUDNOPIS